

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

Pr. 347/11.11.21
сч

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-7379 din 29.11.2021

La nr. 347 din 11.11.2021

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Codul electoral nr.1381/1997 – art.1, 52, 5493, 75; Codul penal nr.985/2002 – art.181, 181/1, 181/2 etc.)

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	2815
"01" _____	12 _____ 2021
Ora _____	

1998 11 11

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO21/7574 din 26.11.2021

la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Codul electoral nr.1381/1997 – art.1, 52, 5493, 75; Codul penal nr.985/2002 – art.181, 181/1, 181/2 etc.)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Justiției, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Justiției, precum și pe portalul www.particip.gov.md la data 29.10.2021, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, de minim 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta/expedia recomandări

asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop „[...] îmbunătățirea legislației electorale a Republicii Moldova pentru organizarea și desfășurarea corectă și liberă a procesului electoral, racordând astfel legislația electorală la obligațiile și standardele internaționale. Astfel, printre principalele recomandări ce derivă din opiniile Comisiei de la Veneția, reținem contracararea utilizării abuzive a resurselor administrative în campania electorală, transportării organizate a alegătorilor spre secțiile de votare, implicării organizațiilor necomerciale în campania electorală.”

Autorul a mai precizat că, „Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative a fost elaborat în vederea realizării acțiunii „Revizuirea legislației penale și contravenționale în vederea eficientizării mecanismelor de prevenire, investigare și sancționare pentru formele de corupție politică și electorală corupție” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat la 13 octombrie 2021”.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea unor acte normative (Codul electoral nr.1381/1997 – art.1, 52, 5493, 75; Codul penal nr.985/2002 – art.181, 181/1, 181/2 etc.).

Potrivit notei informative: „În acest context, proiectul de lege urmărește majorarea sancțiunilor pentru unele fapte ce periclitează desfășurarea corectă și liberă a alegerilor precum: împiedicarea exercitării libere a dreptului electoral sau a activității organelor electorale (art. 181 Cod penal); coruperea alegătorilor (art.181/1 Cod penal); finanțarea ilegală a partidelor politice sau a campaniilor electorale, încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale (art. 181/2 Cod penal); falsificarea rezultatelor votării (art. 182 Cod penal), utilizarea fondurilor nedeclarate, neconforme sau venite din străinătate pentru finanțarea partidelor politice (art.48 Cod contravențional), încălcarea legislației privind gestionarea mijloacelor financiare ale partidelor politice și ale fondurilor electorale (art. 481 Cod contravențional). Prin urmare, raționamentul majorării sancțiunilor este impus de practica judiciară în materie, astfel, apreciem că organele de drept dau dovadă de prea multă indulgență atunci când ajung în situația de a pedepsi comiterea unor astfel de infracțiuni, or tolerarea comportamentelor legate de o serie precisă de aspecte privind procesul electoral este inacceptabilă.”

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Reieșind din argumentele expuse de autor în nota informativă, proiectul promovează interesul public privind stabilirea unui cadru normativ eficient, funcțional și durabil, fapt care va genera o bună aplicare a legii pe segmentul corupției politice și respectarea acesteia de către subiecții de drept, fiind

astfel garantat posibilitatea efectivă de exercitare a dreptului la vot și a celui de a fi ales, precum și fundamentarea integrității, transparenței și echidistanței procedurilor electorale.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară”.*

Potrivit notei informative: „*Proiectul nu implică cheltuieli din bugetul de stat”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]*
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]*
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]*
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;*
- g) se evită tautologiile juridice;*
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea agenților publici și/sau a entităților publice. Însă, în mod tangențial, normele formulate se vor răfrînge asupra activității Procuraturii Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne, entități publice, de competența cărora este examinarea și sancționarea persoanei pentru unele fapte ce periclitează desfășurarea corectă și liberă a alegerilor.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Justiției și are drept scop îmbunătățirea legislației electorale a Republicii Moldova pentru organizarea și desfășurarea corectă și liberă a procesului electoral, racordând astfel legislația electorală la obligațiile și standardele internaționale. Astfel, printre principalele recomandări ce derivă din opiniile Comisiei de la Veneția, sunt contracararea utilizării abuzive a resurselor administrative în campania electorală, transportării organizate a alegătorilor spre secțiile de votare, implicării organizațiilor necomerciale în campania electorală.

Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.

Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.

În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

26.11.2021

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

 Xenia VAMEȘ, Inspector principal